

Анотація

В.И.Слюзко, А.М.Слюзко

Слово как средство формирования нравственного сознания личности в педагогическом наследии В.Сухомлинского

В статье изучаются теоретические аспекты развития нравственного сознания личности посредством слова в педагогическом наследии В.Сухомлинского.

Ключевые слова: нравственность, мораль, нравственное поведение, этика, этическая культура, нравственное воспитание, словесные методы воспитания.

Summary

V.I.Sliuzko, A.M.Sliuzko

Word as a Means of Moral Consciousness of Personality Formation in Pedagogical Heritage of V.O.Sukhomlyns'kyi

Theoretical aspects of moral consciousness of personality development by means of word in pedagogical heritage of V.Sukhomlyns'kyi have been studied in the article.

Key words: morality, morals, moral behaviour, ethics, ethic culture, moral upbringing, verbal methods of upbringing.

Дата надходження статті:

„1” вересня 2011 р.

УДК 371.13

О.С.СОКОЛОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент

(м.Миколаїв)

Вплив педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського на єдність педагогічних поглядів і переконань викладачів у професійній підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів

У статті розкривається сутність дефініції „професійна підготовка”. Подається характеристика професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів з позиції єдності педагогічних поглядів і переконань викладачів університету сформованих під впливом педагогічної спадщини В. Сухомлинського.

Ключові слова: адаптація, професійна адаптація, професійна підготовка, самоосвіта, соціалізація.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Підготовка майбутніх вихователів для дошкільних навчальних закладів завжди були в центрі уваги педагогічної спільноти. Орієнтація національної освітньої системи на європейські стандарти, проблеми демократизації і гуманізації навчально-виховного процесу, потребують підготовки майбутніх фахівців з новим педагогічним мисленням, новим світоглядом, вихователів творчих та закоханих у свою справу. Одним із головних завдань університету являється формування у студентів професійної мотивації, інтересу до науково-педагогічної діяльності, до людини, дитини як найвищої цінності. Узагальнений педагогічний досвід, його критичний аналіз у контексті нових реалій відкриває нові можливості впливу на сучасний педагогічний процес в університеті.

Педагогічний процес сучасного університету повинен не лише конструювати професійний простір як зовнішній чинник розвитку особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу, але і формувати його внутрішній світ.

Професія вихователя вимагає особливого статусу, адекватної соціальної ролі в суспільстві. Цінність вихователя надзвичайна, так як він залишається основним посередником між особистістю вихованця і суспільним досвідом.

У другій половині ХХ на початку ХХІ століття відбулися координальні зміни в розвитку суспільної дошкільної освіти в Україні, для потреб якої здійснюється професійна підготовка вихователів. Однак, незважаючи на величезний і багаторічний досвід у справі успішної підготовки кадрів високої кваліфікації, досі немає теоретично обґрунтованих основ педагогіки вищої школи, які б служили допомогою у справі наукової організації навчального процесу в університеті, єдності педагогічних поглядів і переконань викладачів.

Нові підходи до підготовки спеціалістів дозволяють не формально, а по суті реалізувати ефективні методи і засоби сучасної педагогіки вищої школи. Практика показала необхідність зміни методології і технології навчання.

У зв'язку з цим необхідно шукати такий підхід, який дозволив би студентам глибше усвідомлювати свої уявлення про майбутню професійну діяльність, як фахівця дошкільного навчального закладу.

Успішне вирішення завдання підготовки фахівців багато в чому залежить від уміння впроваджувати у педагогічний процес університету історичний досвід вчених різних країн. А саме, багаторічний досвід українського педагога-гуманіста Василя Олександровича Сухомлинського, який наполягав на єдності педагогічних поглядів і переконань викладачів.

Аналіз досліджень і публікацій... У науковій літературі термін „професійна підготовка” трактують як сукупність знань, навичок і вмінь, що в свою чергу визначається як суб'єктивний стан особистості, яка вважає себе здатною і підготовленою до виконання певної професійної діяльності.

На підставі аналізу наукових праць (О. Антонова, В. Беспалько, Н. Гузій, В. Кушнір, Т. Семенюк) було встановлено, що для визначення професійної підготовки вихователів науковці звертаються до таких понять, як „педагогічна система”, „педагогічний процес”. Вітчизняні дослідники (Л. Артемова, А. Богущ, Н. Гавриш, Т. Жаровцева, Н. Лисенко, Т. Поніманська) розглядають педагогічний процес як цілісну систему формування професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу, його професійного самовиховання і саморозвитку.

Дослідження вчених (Л. Виготського, Г. Костюка, О. Леонтєва, С. Рубінштейна) переконливо доводять, що дошкільний вік – це період всебічного розвитку духовного світу дитини. Тому до вихователя дошкільного навчального закладу висувуються найвищі вимоги як морально-етичного плану так і професійної підготовки.

Саме в дошкільному віці, на думку В. Сухомлинського „Розповіді вихователя, що ділять з дітьми всі радощі й прикрощі, – обов'язкова умова повноцінного розумового розвитку дитини, її багатого духовного життя” [6, с.41]. На це направлена професійна підготовка випускників університету – майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Свою професійну діяльність вони мають організувати на засадах гуманізму та високої моральності.

Формулювання цілей статті... Метою статті є теоретичне обґрунтування визначення єдності педагогічних поглядів і переконань викладачів університету сформованих під впливом педагогічної спадщини В. Сухомлинського у підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу... Навчальний процес в університеті – це система організації навчально-виховної діяльності в основу якої покладено єдність і взаємозв'язок поглядів і переконань викладачів спрямованих на досягнення цілей навчання, розвитку особистості студента, його підготовки до професійної діяльності.

Це зобов'язує викладачів університету приділяти особливу увагу питанням згуртування студентів в єдиний дружний колектив, поліпшення навчально-виховного процесу, дотримання єдності педагогічних поглядів і переконань. Здійснення Закону України про „Освіту” пов'язане з необхідністю виховувати професійно підготовлені кадри, які спроможні розв'язувати складні завдання навчання і виховання дошкільників. Підготовка майбутніх вихователів ДНЗ починається з перших днів навчання в університеті, і від того наскільки успішно молода людина освоїться з новим для неї становищем студента, багато в чому залежить наступне формування її як спеціаліста і громадянина.

За глибоким переконанням В. Сухомлинського: „У людини її людські риси формуються тільки тому, що з першого подиху свого життя вона – істота суспільства. Суспільна сутність людини виявляється в її відносинах, стосунках, взаєминах з іншими людьми” [4, с.448].

Становлення студента університету – багатогранний послідовний процес, в якому можна виділити такі етапи: сприйняття і засвоєння вимог університету, оволодіння університетськими методами навчання, самовиховання в собі якостей майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу всебічний розвиток, творче оволодіння обраною професією. У педагогічній спадщині В. Сухомлинського чітко простежується думка про те, що: „Ідеї стають твердим переконанням тоді, коли людина не тільки усвідомила, а й зробила, завоювала їх, коли вона вклала в торжество цих ідей свої духовні сили. Формування ідейних, моральних переконань – це активний процес, в якому виховуваний є не пасивним об'єктом виховання, а активним борцем за те, що утверджується в його душі” [7, с.165].

Першокурсників чекають напружені заняття, нові умови життя й навчання, а отже і труднощі, які їм належить подолати.

Ці труднощі тим складніші для подолання, чим більший розрив у змісті освіти й структурі навчального процесу, між вищою і середньою школами.

Звернення до педагогічної спадщини видатного вченого В. Сухомлинського нададуть неоціненну допомогу у подоланні цих труднощів. Як практик з багаторічним досвідом, Василь

Олександрович наголошував на єдності педагогічних поглядів й переконань викладачів з найважливіших питань виховання й освіти.

Він писав: „Єдність поглядів передбачає розквіт творчої індивідуальності кожного педагога як особистості” [6, с.382]. На думку вченого, у кожного щось переважає, кожен маючи неповторну живинку, здатний яскравіше, повніше від інших розкрити, виявити себе в якійсь сфері духовного життя. Ця сфера якраз і є тим особистим вкладом, який вносить індивідуальність педагога в складний процес впливу на студента. Але разом з тим, стверджує Василь Олександрович, „кожен має бути часткою єдиного цілого – джерела інтелектуальної, моральної, естетичної, фізичної, психічної, емоційної культури” [6, с.382].

На першому курсі університету виклад нового матеріалу у структурі навчального процесу займає набагато більше місця ніж у випускних класах середньої школи і водночас значно зменшується аудиторне закріплення матеріалу поточного контролю. На сьогоднішній день, головна відмінність полягає в особливостях шкільних і університетських методів навчання за новітніми технологіями (кредитно-трансферною) й самостійної навчально-пізнавальної та навчально-дослідної діяльності учнів і студентів. Першокурснику надається велика навчальна самостійність, до якої він, як правило, не підготовлений.

Проведене на факультеті психології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського зі спеціальності „Дошкільна освіта” дослідження показало, що в першому семестрі тільки 24% першокурсників володіють високим рівнем самоорганізації і морально-ділових якостей, 76% студентів відчують труднощі пов'язані з переходом на нові форми навчання.

Без жадоби знань, як вказує В. Сухомлинський, неможливе повноцінне духовне, а отже, й трудове, творче життя. Тому нам треба виховати органічну потребу в самоосвіті [7, с.386].

Крім того, зміст навчання на першому курсі зі спеціальності „Дошкільна освіта” відзначається глибиною і складністю. З'являється багато нових предметів та викладачів які їх читають, різних методик за якими проводяться практичні заняття.

Єдність викладання і учіння є об'єктивною характеристикою навчального процесу університету, адже у процесі навчання беруть участь два суб'єкти: викладач, діяльність якого спрямована на управління навчально-пізнавальною діяльністю студента на основі врахування принципів, методів, організаційних форм і засобів навчання, та студенти, які в процесі учіння засвоюють знання, уміння та навички, які передбачені навчальними планами і програмами.

Перед першокурсником, майбутнім вихователем ДНЗ, стоїть нелегке завдання – оволодіти університетськими методами навчання, а також освоїтися з новими умовами діяльності. А значить адаптуватись.

У педагогічному словнику С.Гончаренко, адаптація (від лат. *adaptatio*) – пристосування. Адаптація професійна – процес або результат пристосування працівника в початковий період його роботи. Адаптації професійній, за визначенням вченого, сприяє добра підготовка людини до виконання даної роботи, а також її кмітливність, самостійність і відповідальність, допомога з боку старших товаришів по праці [2, с.15]. Адаптація є однією з форм соціалізації особи, яка передбачає пристосування до соціального середовища і соціальне пізнання, засвоєння соціальних норм і формування власних установок, ціннісних орієнтацій, які виявляються в діяльності особи, у тому числі й навчально-пізнавальній.

Василь Олександрович Сухомлинський розглядав адаптацію як активний процес, який залежить не тільки від зовнішніх факторів, а й від активності власних позицій особи. Вчений небезпідставно зауважує, що: „Пізнаючи світ і себе як частину світу, вступаючи в стосунки з людьми, які задовольняють її матеріальні, духовні потреби, дитина включається в суспільство, стає його членом. Це – процес прилучення особистості до суспільства, який вчені називають соціалізацією” [4, с.448].

Власний досвід дозволяє стверджувати, що успіху досягає той студент, який має бажання навчатися, стати кваліфікованим вихователем ДНЗ, у якого сформовано вміння долати перешкоди, здатність критично ставитися до своєї діяльності, до себе, оточуючих.

Показником соціальної і професійної зрілості студента є спрямованість його особи, готовність до майбутньої професійної діяльності, система цінностей, професійних орієнтирів.

Тут доцільно згадати поради Василя Олександровича: „Виховуй у собі майстра, умій бути невдоволеним тим, що ти вже зробив. Є сотні спеціальностей, всіма ними ніколи не оволодієш. Оволодівай чим небудь одним, але оволодівай так, щоб бути господарем у своїй справі” [5, с.613].

Видатний педагог В. Сухомлинський працюючи в галузі людинознавства, відзначав що конкретні форми і прояви процесу адаптації найрізноманітніші. Найбільш важливі на думку вченого: дидактичні-оволодіння формами і методами навчання в університеті, вміннями й навичками самостійної розумової праці, вироблення навичок самоосвіти і самоконтролю;

професійні-формування любові до обраної спеціальності, поступове набуття професійних умінь і навичок; соціальні-включення в активну громадську діяльність, вмінні організувати свою працю. Ці три напрямки пов'язані між собою. Однак на перше місце слід поставити дидактичну адаптацію, бо учіння є основою діяльності студента, а успішність – одним із головних критеріїв його адаптованості.

До університету молода людина вступає, володіючи певною сумою знань, умінь і навичок, які являються необхідною умовою ефективної адаптації. Цей процес відбувається на основі тих внутрішніх установок, які були сформовані у першокурсників раніше і які зазнають постійних впливів навколишнього середовища. Під час пристосування до нових умов і вимог у студентів змінюються внутрішні установки, виробляються інші, на їх формуванні відчутно позначається вплив єдності педагогічних поглядів і переконань викладачів. Погляди й переконання виробляються у процесі праці. І полягають вони за твердженням В. Сухомлинського в тому, що:

- Кожен педагог – не тільки викладач, а й вихователь. Завдяки духовній спільності вчителя і колективу підлітків процес навчання не зводиться до передачі знань, а вливається в багатогранні відносини;

- Кожен з нас має здійснювати вплив на конкретного вихованця, чимось зацікавити, захопити, надихнути підлітка, пробудити в ньому неповторну особистість. Ми мусимо бути для підлітків зразком багатства духовного життя; лише за цієї умови ми маємо моральне право виховувати;

- Повноцінне розумове виховання ми вважали можливим за тієї умови, коли навчання відбувається на фоні багатого інтелектуального життя колективу й особистості. У колективі має постійно битися пульс допитливої думки, прагнення до горизонтів науки, цікавих, захоплюючих проблем і книжок;

- Радість пізнання дається людині тільки тоді, коли вона пізнає незрівнянно більше, ніж вимагається знати [6, с.385].

Слід зазначити, що легше й швидше адаптуються ті студенти, які в середній школі здобули ґрунтовну загальноосвітню підготовку, відзначалися серйозним ставленням до навчання, брали участь у громадській роботі, але й у них відчуваються труднощі адаптації.

Василь Олександрович вважав, що праця – поняття багатогранне. Свої духовні й фізичні сили людина може вкладати не тільки в створювані нею матеріальні цінності, а й в іншу людину. Розуміючи моральний зміст цієї праці, людина піднімається на високий щабель моральної культури: виховуючи іншого, вона по-справжньому виховує саму себе [6, с.174].

Проблема самостійності й самостійної роботи є особливо актуальною на першому курсі. Тут надзвичайно гостро відчувається протиріччя, яке полягає в невідповідності між прагненням студента до самостійної діяльності й невміння самостійно працювати і мислити. Самостійність студента викладачі іноді трактують досить поверхово.

Самостійність студента полягає не тільки в умінні й бажанні працювати з навчальною літературою, а й у тому, і це найголовніше, що творчо підходити до розв'язання навчальних завдань, навчитись застосовувати здобуті знання на практиці. Василь Олександрович вважав, що: „У години зосередженої розумової праці кожен має працювати цілком самостійно” [5, с.617]. Частина першокурсників не готова до наполегливої самостійної праці, яка чекає в університеті. Іноді студентам бракує необхідних умінь і навичок, іноді – психологічної готовності до напружених занять. Саме тому викладачі університету повинні дотримуватись єдності педагогічних поглядів у вирішенні цих питань. У педагогічній спадщині В. Сухомлинського чітко простежується думка про те, що єдність поглядів і переконань викладачів сприяє творчій праці. І за глибоким переконанням його, „Щоб зробити працю сферою самовиховання (а без трудового самовиховання взагалі самовиховання не мислили), треба дати кожному вихованцеві радість праці, добитися того, щоб праця стала творчістю. У праці починаються ті пошуки самого себе, які, триваючи кілька років, завершуються становленням покликання” [5, с.614].

Питання роботи з першокурсниками майбутніми вихователями ДНЗ перебувають у центрі уваги кафедри „Дошкільної освіти”. Викладачі кафедри досліджують шляхи поліпшення системи роботи зі студентами, детально ознайомлюють з особливостями навчального процесу в університеті, пояснюють, як потрібно слухати і конспектувати лекції, як організувати свою самостійну роботу. На допомогу студентам розроблені та подані на електронних носіях лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, обов'язкова і додаткова література з педагогіки, дошкільної педагогіки, дитячої психології.

У ході навчальної роботи у студентів формується міцна мимовільна увага, смислова пам'ять. В школі частіше несе значне навантаження механічна пам'ять. Однак з великим обсягом інформації, яку повинен засвоїти студент університету, механічна пам'ять не справляється. Для цього потрібна розвинута смислова пам'ять, пов'язана з високою культурою мислення; необхідні

розуміння логіки викладу матеріалу викладачами, наявність міцних умінь і навичок засвоювати знання у системі, оволодівати логікою самої науки. Тому, всі переконання викладачів спрямовані на вміння студентів встановлювати зв'язки між теоретичними положеннями, що вивчаються, знання фактичного матеріалу, яким би значним за обсягом він не був, це нічого не дає якщо викладачі не навчать студента бачити закономірності, принципи, логіку предмета, що вивчається. Між тим незаперечним залишається твердження педагога-гуманіста В. Сухомлинського про те, що „кожний день нехай збагачує вас інтелектуальними цінностями – у цьому одне з джерел часу, необхідного для розумової праці в майбутньому. Пам'ятайте, що чим більше ви знаєте, тим легше оволодівати вам новими знаннями” [5, с.618].

Викладач повинен володіти теоретичними знаннями з проблеми. Зокрема методи, засоби та прийоми, що він використовує в процесі навчання, повинні відповідати змісту даної освітньої концепції.

За визначенням педагога: „Освіта людини – це не тільки її знання, але й уся багатогранність її людського образу” [6, с.589].

Постійне оновлення знань, потребує напруженої роботи пам'яті. Перебудова пам'яті, звичайно, відбувається не зразу: це складний, тривалий процес. Істотну роль у формуванні смислової пам'яті відіграє лекційний виклад матеріалу, особливо з історії педагогіки де викладачі мають можливість зробити акцент на базових поняттях, що розкривають зміст, основні характеристики майбутньої професії. Важливе значення має самостійна робота з першоджерелами, в тому числі з педагогічною спадщиною В. Сухомлинського. Чим глибше закохані наші вихованці в предмет, який ви викладаєте, наголошує Василь Олександрович тим кращий ви педагог, тим органічніше зливаються у вашій особі вихователь і викладач. „Проблему виховання здібностей, нахилів, покликання не можна розв'язати практично без посереднього впливу особистості педагога на особистість вихованців. Здібності виховуються тільки здібностями, нахили-нахилами, покликання-покликаннями” [8, с.562].

Головна увага викладачів університету зосереджена на всебічному поліпшенні професійної підготовки спеціалістів. В. Сухомлинський вважав, що педагог як вихователь починається з того як він формує світогляд [6, с.386]. За його глибоким переконанням „світогляд – це особисте ставлення людини до істин, закономірностей, фактів, явищ, правил, узагальнень, ідей” [6, с.386]. Формування світогляду, пише вчений-практик, є проникненням педагога в духовний світ вихованця. Педагог як вихователь починається з того, як він формує світогляд [6, с.386]. Від багатства його знань, думок, інтересів, ерудиції залежить що дізнається студент про свою майбутню професію.

У ході навчання студенти дістають відомості про майбутню професію. Водночас відбувається процес адаптації до обраної професії.

Професійна адаптація в умовах університету є процесом формування у студентів інтересу до обраної професії, прагнення досконало оволодіти нею. Така адаптація передбачає оволодіння новим обсягом знань, умінь і навичок за професією, методикою і логікою науки.

Професійне формування студента успішно здійснюється в тому разі, якщо воно ґрунтується на інтересі, нахилах та здібностях студента до професії вихователя дошкільного навчального закладу. Саме від вихователя дошкільного навчального закладу, за твердженням вченого, „залежить чим стане серце дитини – ніжною квіткою чи засушеною корою” [6, с.635]. В. Сухомлинський був глибоко переконаний, що заповітна мрія кожного мислячого педагога - щоб серце вихованця було чутливим до кожного слова вихователя, щоб дитяча душа відгукувалась, мов ніжна струна на тонку музику його душі. Вершину мудрості своєї влади над дитячою душею він бачив в тому, щоб „дитина розуміла мене з півслова, щоб між рядками моїх слів читала мій виховний ідеал, щоб у найтонших відтінках мого голосу відчувала радість і сум, одухотвореність і тривогу, схвалення та образу, щоб у спалахах і згасанні вогників у моїх очах бачила тонкі рухи моєї думки” [6, с.635].

Висновки... У процесі підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладах у вищому навчальному закладі до професійної діяльності необхідне забезпечення єдності педагогічних поглядів і переконань які передбачають:

- відображення у змісті навчальних предметів професійно-педагогічного досвіду вихователя, як соціально та історично обумовленого феномена;
- використання у навчальному процесі викладачами пізнавальних ситуацій, що стосуються майбутніх вихователів до усвідомлення змісту і засобів професійної діяльності;
- впровадження інтерактивних форм навчання, що сприяють набуттю майбутніми вихователями дошкільних навчальних закладів особистого досвіду організації навчання і виховання дошкільників;

- впровадження визначних досягнень вченого, педагога-практика В. Сухомлинського на всіх етапах навчального процесу, що сприяють підвищенню рівня фахової підготовки.

Таким чином, головним соціальним інститутом, на який покладено вирішення невідкладених завдань у галузі оновлення мислення й зміни в свідомості молодого покоління є освіта. Дотримуючись єдності педагогічних поглядів і переконань в навчанні на засадах педагогічної спадщини В. Сухомлинського, створюючи нові гуманістичні цінності, університет має реальні можливості для підготовки нової генерації вихователів для ефективної діяльності в умовах дошкільного навчального закладу.

Список використаних джерел та літератури:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 1999. – № 1. – С. 5–19.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – С.11.
3. Семиченко В. А. Пріоритети професійної підготовки: діяльнісний чи особистісний підхід // Неперервна професійна освіта: проблеми, перспективи : [моногр.] / за ред. І. А. Зязюна. – К., 2000. – 330 с.
4. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 1. – 654 с.
5. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 2. – 670 с.
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 3. – 670 с.
7. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 4. – 640 с.
8. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : у 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 5. – 639 с.

Анотація

А.С.Соколовская

Влияние педагогического наследия В.А. Сухомлинского на единство педагогических взглядов и убеждений преподавателей в профессиональной подготовке будущих воспитателей дошкольных учебных заведений

В статье раскрывается сущность дефиниции „профессиональная подготовка”. Подается характеристика профессиональной подготовки будущих воспитателей дошкольных учебных заведений с позиции единства педагогических взглядов и убеждений преподавателей университета которые сформировались под влиянием педагогического наследия В. Сухомлинского.

Ключевые слова: адаптация, профессиональная адаптация, профессиональная подготовка, самообразование, социализация.

Summary

A.S.Sokolovska

Influence of pedagogical legacy of V.O.Sukhomlyns'kyi to the Unity of Pedagogical Views and Beliefs of Teachers in the Training of Future Teachers of Preschool Educational Institutions

The article reveals the essence of definition „vocational training”. The characteristics of training future teachers of preschool educational institutions from the perspective of the unity of teaching attitudes and beliefs that faculty members have formed under the influence of pedagogical legacy of V.O.Sukhomlyns'kyi.

Keywords: adaptation, professional adaptation, professional training, self-education, socialization.

Дата надходження статті:

„26” серпня 2011 р.

УДК 371.2:372

І.О.СТЕПАНЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук;

І.П.РЕПКО,

кандидат педагогічних наук

(м.Харків)

До питання забезпечення єдності дошкільної та початкової загальної освіти у формуванні готовності дітей до навчальної діяльності

У статті розглядаються деякі аспекти загальнопедагогічної проблеми забезпечення наступності дошкільної і початкової загальної освіти як умови і фактора підвищення якості навчально-виховного процесу.

Ключові слова: система освіти, дошкільна освіта, початкова загальна освіта, індивідуальний підхід, особистісно орієнтоване навчання, наступність.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Ключовим принципом реалізації Державної національної програми „Освіта” (Україна ХХІ століття) є гуманізація освіти, що полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, у найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх потреб.